

Експертний висновок
до законопроекту згідно зі статтею
27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо додаткової підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникнення і поширення коронавірусної хвороби (COVID-19)» (реєстр. № 3824-1 від 23.07.2020), внесений народним депутатом України Королевською Н. Ю. та іншими.

2. Завдання законопроекту

Законопроектом пропонується внести зміни до пункту 9¹⁰ розділу VIII Прикінцевих та перехідних положень Закону України № 2464 «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» щодо продовження звільнення від нарахування, обчислення та сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на період з 1 червня по 30 червня та з 1 липня 2020 року по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19):

- фізичних осіб - підприємців, в тому числі тих, які обрали спрощену систему оподаткування;
- осіб, які провадять незалежну професійну діяльність;
- членів фермерського господарства, якщо вони не належать до осіб, які підлягають страхуванню на інших підставах;
- найманих працівників, працюючих у вищенаведених роботодавців, які працюють на умовах трудового договору (контракту) або на інших умовах, передбачених законодавством про працю, чи за цивільно-правовим договором.

Водночас законопроектом пропонується внести зміни до пункту 14⁵ Закону України № 1058-IV «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» в частині продовження включення до страхового стажу фізичних осіб – підприємців, осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, та членів фермерського господарства періоду з 1 червня по 30 червня та з 1 липня 2020 року по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину, за який не сплачувалися страхові внески.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація положень законопроекту негативно вплине на дохідну частину бюджетів Пенсійного фонду, фондів соціального страхування.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B040000099F72E008EA48300](#)

Підписувач [Воробей Світлана Іванівна](#)

Дійсний з [30.04.2020 12:26:18](#) по [30.04.2022 12:26:18](#)

Міністерство фінансів України

11220-03-3/23693 від 03.08.2020

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Реалізація положень законопроекту призведе до втрат Пенсійного фонду України та фондів соціального страхування розрахунково в сумі **1,9 млрд грн на місяць**, в тому числі внаслідок:

- звільнення від сплати ЄСВ фізичних осіб – підприємців, осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, та членів фермерського господарства, розрахунково в сумі **1,1 млрд гривень на місяць**;
- звільнення від сплати єдиного внеску найманих працівників, працюючих у вищенаведених роботодавців, розрахунково в сумі **0,8 млрд гривень на місяць**.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Пропозиції щодо збалансування надходжень єдиного соціального внеску та відповідних виплат з фондів у разі реалізації положень законопроекту відсутні.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Суб'єктом права законодавчої ініціативи не додано фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки), що не узгоджується з частиною першою статті 27 Бюджетного кодексу України.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Реалізація положень законопроекту призведе до зростання дефіциту бюджетів Пенсійного фонду України та фондів соціального страхування, що потребуватиме значних джерел покриття витрат Державного бюджету України, і, в свою чергу, може призвести до порушення термінів виплат та виникнення заборгованості з пенсій та інших соціальних виплат населенню.

На 2020 рік загальна сума доходів Пенсійного фонду України складає 481,5 млрд гривень, з них:

- власні доходи складають 300,6 млрд грн, у т. ч. надходження ЄСВ – 274,1 млрд гривень;
- кошти державного бюджету на фінансове забезпечення виплати пенсій, надбавок та підвищень до пенсій, призначених за пенсійними програмами, та дефіциту коштів Пенсійного фонду – 180,9 млрд гривень.

У разі звільнення від сплати ЄСВ дефіцит бюджету Пенсійного фонду збільшиться, що потребуватиме пошуку джерел наповнення Державного бюджету України для його покриття з метою забезпечення страхових виплат, гарантованих Конституцією України.

Окремо слід зауважити, що згідно із загальними положеннями Закону України від 08 липня 2010 року № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» єдиний внесок –

консолідований страховий внесок, збір якого здійснюється до системи загальнообов'язкового державного соціального страхування в обов'язковому порядку та на регулярній основі з метою забезпечення захисту у випадках, передбачених законодавством, прав застрахованих осіб на отримання страхових виплат (послуг) за чинними видами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Відповідно до частини першої статті 9 Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від 14 січня 1998 року № 16/98-ВР страховий стаж – це період (строк), протягом якого особа підлягає загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню та сплачуються внески (нею, роботодавцем) на страхування, якщо інше не передбачено законодавством.

Таким чином, у разі несплати роботодавцем єдиного внеску наймані працівники такого роботодавця не вважатимуться застрахованими особами і, відповідно, період, за який не сплачено єдиний внесок, не зараховуватиметься до страхового стажу зазначених осіб та, відповідно, не враховуватиметься для обчислення пенсії та інших соціальних виплат.

Крім того, у разі звільнення від сплати єдиного внеску окремих категорій роботодавців наймані працівники таких роботодавців будуть поставлені в нерівні умови при отриманні соціальних виплат (лікарняні, допомога у зв'язку з безробіттям тощо), розмір яких залежить від розміру нарахованої заробітної плати, з якої сплачується єдиний внесок.

Окремо слід зауважити, що наймані працівники не зможуть скористатись правом на добровільну сплату єдиного внеску, передбачену статтею 10 Закону № 2464, оскільки мають статус особи, яка підлягає загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню.

Ураховуючи вищезазначене, проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо додаткової підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникнення і поширення коронавірусної хвороби (COVID-19)» (реєстр. № 3824-1 від 23.07.2020), внесений народним депутатом України Королевською Н. Ю. та іншими, не підтримується.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Світлана ВОРОБЕЙ